

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/263/2019
Identifikačné číslo spisu:	6617204028
Dátum vydania rozhodnutia:	25.11.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:6617204028.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Y. C., bývajúceho v L., Z. XXX/X, zastúpeného JUDr. Martinom Kubovičom, LL.M., MSc., advokátom so sídlom v Seredi, M. R. Štefánika 3080/14, proti žalovanému A. J., bývajúcemu v Y., H. XXX/XX, zastúpenému JUDr. Bronislavou Garajovou, advokátkou so sídlom v Poltári, Železničná 291, o zaplatenie 12 100 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 14C/1/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 19. marca 2019 sp. zn. 13Co/6/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Lučenec (ďalej aj „prvostupňový súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 5. októbra 2017 č. k. 14C/1/2017-78 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia 12 100 € s príslušenstvom a žalovanému priznal náhradu trov konania voči žalobcovi v plnom rozsahu.

1.1. Prvostupňový súd na základe vykonaného dokazovania zistil, že na základe ponuky, ktorá sa nachádzala na internete ohľadom predaja motorového vozidla značky Porsche Cayenne navštívil žalobca za účelom kúpy tohto motorového vozidla obec T., kde sa stretol s družkou žalovaného, ktorá mu ukázala predmetné vozidlo Porsche Cayenne. Následne potom na základe e-mailovej pošty oznámil žalobca žalovanému, že uvedené vozidlo kúpi a požiadal ho, aby toto vozidlo dopravil do Serede a za týmto účelom mu poslal 200,- € ako zálohu na jeho účet. Žalovaný potom spolu s bratom dňa 27. mája 2015 prišiel s vozidlom do Serede, kde spísali kúpno-predajnú zmluvu, ktorú vytlačila priateľka žalobcu z počítača a ktorá sa mala nachádzať na internete ako vzorová zmluva, kde potom táto dopísala údaje ohľadom kupujúceho a predávajúceho a žalobca potom podpísal so žalovaným túto kúpno-predajnú zmluvu, pričom žalovaný túto podpísal za predávajúcu A. R., ktorá je jeho matkou na základe plnomocenstva a kupujúci t. j. žalobca túto zmluvu podpísal osobne. Na jeden originál zmluvy sa žalovaný podpísal menom R. a druhú zmluvu, ktorú ponechal, podpísal svojim priezviskom v zastúpení predávajúcej. Následne mal žalobca zistiť vady predmetného motorového vozidla, na základe ktorých

doručil predávajúcej a vlastníčke motorového vozidla A. R. odstúpenie od kúpnej zmluvy. Táto mu listom z 8. júna 2015 oznámila, že s odstúpením nesúhlasí.

1.2. Podanou žalobou a v priebehu súdneho konania potom žalobca tvrdil, že tým, že splnomocnenec A. J., t. j. žalovaný podpísal kúpnu zmluvu menom pani R. a tá túto zmluvu nepodpísala, ani neuzavrela a podpis na tejto zmluve nie je jej podpisom, zmluva je vo vzťahu k nemu zdanlivým (ničotným) právnym úkonom a teda vo vzťahu k nemu nemá náležitosť právneho úkonu. Na základe uvedeného žiadal, aby mu žalovaný vrátil 12.100,- €, ktoré mu vyplatil z titulu vydania bezdôvodného obohatenia. Naproti tomu žalovaný v konaní tvrdil, že nebol v právnom vzťahu so žalobcom ako predávajúci, on peniaze odovzdal matke A. R., preto nie je v tomto spore pasívne legitimovaným subjektom a žiadal žalobu zamietnuť ako nedôvodnú. Tvrdil, že konal na základe plnomocenstva od svojej matky, ktoré on neprekročil a preto jeho konanie je záväzné, zaväzuje predávajúcu t. j. matku a je účinné voči kupujúcemu, t. j. žalobcovi.

1.3. Súd prvej inštancie vychádzal z názoru, že žalovaný v konaní preukázal existenciu plnomocenstva, ktoré mu udelila matka, t. j. predávajúca dňa 24. októbra 2014 a taktiež dňa 19. mája 2015, pričom na plnomocenstve zo dňa 19. mája 2015 bol chybné označený splnomocniteľ ako splnomocnenec a naopak, avšak pri úradnom osvedčení podpisu splnomocniteľa je uvedená predávajúca a splnomocnenca žalovaný, z čoho nesporne vyplýva vôľa predávajúcej udeliť toto plnomocenstvo svojmu synovi, t. j. žalovanému.

1.4. Ďalej uviedol, že z predložených plnomocenstiev vyplýva, že tieto boli zo strany splnomocniteľa, t. j. predávajúcej udelené splnomocnencovi, t. j. žalovanému na úkony spojené s predajom, prevodom motorového vozidla, teda nepochybne vyplýva, že splnomocnenec neprekročil svoje oprávnenie, čo potvrdila vo svojej výpovedi aj svedkyňa A. R.. Keďže na zmluve ako predávajúca bola označená práve A. R., žalobca ako kupujúci musel vedieť o splnomocnení, ktoré táto udelila svojmu synovi, t. j. žalovanému. Neobstojí podľa názoru súdu prvej inštancie tvrdenie žalobcu, že žalovaný sfaľoval podpis na kúpno-predajnej zmluve, nakoľko túto zmluvu podpísal menom R. pred kupujúcim, t. j. žalobcom. Žalobcovi bolo zrejmé, že koná na základe plnomocenstva, preto nemohlo ísť o faľšovanie podpisu A. R.. O tom, že žalobca vedel, kto je vlastníkom motorového vozidla, kto ho predáva, svedčí aj to, že odstúpenie od kúpnej zmluvy adresoval A. R., následne jej zaslal aj výzvu, aby si vyzdvihla motorové vozidlo, ktoré jej patrí. Na podporu tohto svedčí aj to, že poslednú výzvu, pokus o zmier zaslal rovnako A. R..

1.5. Prvostupňový súd uzavrel, že žalobca tvrdil, že žalovaný prijal plnenie vo výške 12.100,- € bez právneho dôvodu, ktorá skutočnosť v konaní bola vyvrátená tým, že došlo k uzavretiu kúpnej zmluvy, plnenie ktoré prijal žalovaný ako splnomocnenec, odovzdal vlastníčke ako splnomocniteľke, preto nemohlo podľa názoru súdu dôjsť k vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného a žalovaný nie je v spore pasívne legitimovaný. Žalobu bolo preto potrebné ako nedôvodnú zamietnuť.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 19. marca 2019 sp. zn. 13Co/6/2018 (ďalej aj „napadnuté odvolacie rozhodnutie“) potvrdil prvostupňový rozsudok a zaviazal žalobcu zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. Odvolací súd konštatoval, že napadnuté rozhodnutie je vecne správne, preto sa v súlade s ustanovením § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) v celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením, ktoré považoval nielen za dostatočne podrobné, ale aj za jasné, zrozumiteľné a presvedčivé, ktoré sa logickým spôsobom vysporiadalo so všetkými relevantnými skutočnosťami i právnymi otázkami a aspektmi. Toto rozhodnutie teda spĺňalo zákonné kritériá odôvodnenia uvedené v ustanovení § 220 ods. 2 CSP.

2.2. Na zdôraznenie správnosti záverov prvostupňového súdu odvolací súd uviedol, že v doterajšom konaní bolo preukázané, a to jednak svedeckými výpoveďami svedkyne A. R., svedka M. R., ale tiež svedkyne K. H., že žalobca sa rozhodol predmetné vozidlo Porsche Cayenne kúpiť, a že svedkyňa A. R. ako majiteľka predmetného motorového vozidla mala záujem predmetné motorové vozidlo predat'. Teda tak žalobca ako aj svedkyňa A. R. sa zhodli (dosiahli konsenzus) o predmete kúpy a tiež sa zhodli na kúpnej cene, ktorá v súdnom konaní nebola sporná, teda na sume 12 100 €. Z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie tiež bolo preukázané, že došlo k odovzdaniu predmetného motorového vozidla (predmetu kúpy) žalobcovi a že žalobca ako kupujúci zaplatil dohodnutú cenu predávajúcej A. R., ktorú pri odovzdaní predmetu kúpy a pri prevzatí dohodnutej ceny za predmet kúpy zastupoval žalovaný A. J..

2.3. Ďalej uviedol, že žalobcovi ako kupujúcemu bolo známe, kto je vlastníkom predmetného motorového vozidla, keďže kúpnu zmluvu v písomnej podobe vypracovával on resp. jeho priateľka, svedkyňa K. H.. Žalobca (odvolací súd omylom uvádza žalovaný, pozn.) sa aj oboznámil s technickým preukazom, čo potvrdila svedkyňa K. H. pri výpovedi, keď uviedla, že pani E. v T. im dala technický preukaz, kde registrovala ženské meno. V konaní bola tiež preukázaná existencia plnomocenstva, ktoré žalovanému udelila pani A. R. (matka žalovaného), t. j. predávajúca, z ktorého vyplynula vôľa predávajúcej udeliť toto plnomocenstvo svojmu synovi, t. j. žalovanému. Z predmetného udeleného plnomocenstva žalovanému vyplynulo, že bolo udelené splnomocnencovi t. j. žalovanému na úkony spojené s predajom predmetného motorového vozidla, teda nepochybne vyplýva, že splnomocnenec - žalovaný bol oprávnený predmetného motorového vozidla, čo potvrdila vo svojej výpovedi aj svedkyňa A. R.. Žalobcovi teda muselo byť zrejmé, že žalovaný, ktorý zastupoval pani A. R. pri predaji, koná na základe plnomocenstva, pretože sám žalobca resp. jeho priateľka svedkyňa K. H., vypracovala predmetnú kúpnu zmluvu. Pokiaľ žalobcovi nebolo zrejmé, či žalovaný je oprávnený konať za pani A. R. ako predávajúcu, mal trvať na tom, aby mu žalovaný predložil plnomocenstvo predávajúcej A. R.. Pokiaľ žalobca na tomto netrval, bolo mu zjavne zrejmé, že žalovaný koná na základe plnomocenstva, preto nemôže ísť o neplatný právny úkon. O tom, že žalobca vedel, s kým uzatvoril predmetnú kúpnu zmluvu, kto bol predávajúci, svedčí aj to, že svedkyňa A. R. adresoval odstúpenie od kúpnej zmluvy, následne jej zaslal aj výzvu, aby si predmetné motorové vozidlo vyzdvihla. O podpore všetkého vyššie uvedeného svedčí aj to, že žalobca jej zaslal aj poslednú výzvu - pokus o zmier.

2.4. Keďže žalobca sa voči žalovanému domáhal vydania bezdôvodného obohatenia z toho titulu, že došlo k plneniu na základe zdanlivého (ničotného) právneho úkonu, súd prvej inštancie z tohto hľadiska správne vyhodnotil, že pokiaľ došlo k uzavretiu kúpnej zmluvy, plnenie z ktorej prijal žalovaný ako splnomocnenec, toto plnenie odovzdal vlastníčke - svedkyňa A. R. (splnomocniteľke), nemôže ísť na strane žalovaného o bezdôvodné obohatenie sa na úkor žalobcu, pretože ak bola uzavretá kúpna zmluva, pričom je preukázané, že zmluvné strany sa zhodli (dosiahli konsenzus) o predmete kúpy a kúpnej cene, žalobcovi ako kupujúcemu bol odovzdaný predmet kúpy a žalobca ako kupujúci predmet kúpy prevzal a zaplatil predávajúcej dohodnutú kúpnu cenu prostredníctvom splnomocneného zástupcu, došlo k uzavretiu konsenzuálnej kúpnej zmluvy, a teda na strane žalovaného sa nemôže jednať o bezdôvodné obohatenie.

2.5. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, a to podľa § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

3.1. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f/ CSP žalobca namietal, že odvolací súd mu nedal odpoveď na jeho podstatný argument, že žalovaný konal na vlastný účet a vo vlastnom mene, pretože sfaľovaním podpisu predávajúcej na kúpnej zmluve je zrejmé, že nešlo o vzťah zastupovania. Podľa jeho názoru nižšie súdy v tomto ohľade prezentovali celkom zjavnú právnu nesprávnosť „nemohlo ísť o falošovanie podpisu, nakoľko žalovaný konal na základe plnomocenstva“ (prvostupňový súd) resp. „kúpna zmluva bola uzavretá konsenzom“ (odvolací súd).

3.2. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP žalobca uviedol, že súdy nesprávne právne vyriešili otázku: „Možno z právneho úkonu - listiny kúpnej zmluvy zo dňa 27.05.2015, ktorý uskutočnil žalovaný vyvodiť, že nekonal vo vlastnom mene a na vlastný účet, ale menom splnomocniteľa, aj keby rozsah splnomocnenia na tento právny úkon dopadal?“ (pri formulovaní tejto otázky žalobca vychádzal najmä z rozhodnutia českého najvyššieho súdu sp. zn. 23Cdo/2132/2010, ktorého časť dôvodov cituje, pozn.). Pokiaľ odvolací súd vychádzal z názoru, že k uzavretiu kúpnej zmluvy došlo konsenzom, s uvedeným názorom žalobca nesúhlasil z dôvodu, že strany si vymienili písomné uzavretie zmluvy a na zmluve absentoval podpis predávajúcej resp. tento bol sfaľovaný, uzavrel žalobca.

3.3. Žalobca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) napadnuté odvolacie rozhodnutie zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

4. Žalovaný vo svojom stanovisku k dovolaniu žalobcu navrhol napadnuté odvolacie rozhodnutie potvrdiť a žalovanému priznať náhradu trov dovolacieho konania. Znova poukázal na skutočnosť, že

kúpnu zmluvu vypracoval žalobca (nie žalovaný), ktorý ako predávajúcu uviedol p. R. (matku žalovaného, pozn.) a teraz tvrdí, že s ňou nevstúpil do právneho vzťahu. Napokon sám žalobca zaslal p. R. následne viacero listov súvisiacich so spornou kúpnu zmluvou. Ďalej uviedol, že kúpna zmluva nemusela byť písomná. V tejto súvislosti p. R. potvrdila, že svojho syna splnomocnila na odpredaj motorového vozidla ako aj, že prevzala kúpnu cenu, pričom kupujúci vozidlo prevzal. Ak teraz považuje žalobca písomnú kúpnu zmluvu za nulitnú, treba zdôrazniť, že práve od tejto písomne uzavretej kúpnej zmluvy sa žalobca pokúšal odstúpiť. Rovnako sa viacerými listami domáhal od p. R. vrátenia kúpnej ceny motorového vozidla.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre to, aby uskutočnil meritórny dovolací prieskum napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

8. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

Dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP

10. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov (písm. a), ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu (písm. b), strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník (písm. c), v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie (písm. d), rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd (písm. e), alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (písm. f).

10.1. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom

spočíva táto vada (ods. 2).

10.2. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučné zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobkyne, že v konaní došlo k ňou tvrdenej vade zmätočnosti.

11. Žalobca v dovolaní namietal, že odvolací súd mu nedal odpoveď na jeho podstatný argument, že žalovaný konal na vlastný účet a vo vlastnom mene, pretože sfalšovaním podpisu predávajúcej na kúpnej zmluve je zrejmé, že nešlo o vzťah zastupovania. V tomto ohľade ak súdy tvrdili iné, bol ich názor nesprávny (bod 3.1.).

11.1. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

11.2. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

11.3. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

11.4. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

11.5. Rovnako podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t.j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú

presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

11.6. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry EŠLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

11.7. Dovolací súd predovšetkým predostiera, že žalobca v podanom dovolaní síce namietal, že odvolací súd nedal odpoveď na jeho podstatný argument, za ktorý považoval jeho tvrdenie, že žalovaný konal na vlastný účet a vo vlastnom mene, avšak sám (dovolateľ) zároveň v podanom dovolaní tvrdil, že ak nižšie súdy na tento jeho argument reagovali v dôvodoch ich rozhodnutí, nimi vyslovené názory boli nesprávne (vo vzťahu k napadnutému odvolaciemu rozhodnutiu išlo o jeho právny záver, že kúpna zmluva bola uzavretá konsenzom“, pozn.). Inak povedané žalobca v skutočnosti nenapádal zmätočnosť na strane odvolacieho súdu, spočívajúcu v tom, že sa nezaoberal podstatným argumentom vzneseným žalobcom, ale napádal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, ktorý (aj) napriek odlišnému názoru žalobcu považoval kúpnu zmluvu za konsenzuálne uzavretú medzi matkou žalovaného a žalobcom. Dovolací súd uvádza, že takto žalobcom v dovolaní namietaná zmätočnosť podľa § 420 písm. f/ CSP tvorila (aj) základ jeho žalobnej a predsúdnej argumentácie, na základe ktorej sa domáhal vydania neoprávneného prospechu od žalovaného.

11.8. Nižšie súdy však v procese zisťovania skutkového stavu a dokazovania dospeli k iným skutkovým a právnym záverom, ako tvrdil žalobca. Pre záver o tom, že bola platne uzavretá kúpna zmluva medzi matkou žalovaného a žalobcom, nižšie súdy neprikladali rozhodujúci význam tomu, že na jednom exemplári písomnej kúpnej zmluvy sa nachádzal na strane predávajúceho podpis R., ktorý učinil jej syn (žalovaný). Odvolací súd v zhode so skutkovým stavom zisteným prvostupňovým súdom (pozri body 27 a 28 jeho dôvodov) uzavrel, že kúpna zmluva medzi matkou žalovaného (predávajúca) a žalobcom (kupujúci) bola platne uzavretá, „pričom je preukázané, že zmluvné strany sa zhodli (dosiahli konsenzus) o predmete kúpy a kúpnej cene, žalobcovi ako kupujúcemu bol odovzdaný predmet kúpy a žalobca ako kupujúci predmet kúpy prevzal a zaplatil predávajúcej dohodnutú kúpnu cenu prostredníctvom splnomocneného zástupcu, došlo k uzavretiu konsenzuálnej kúpnej zmluvy, a teda na strane žalovaného sa nemôže jednať o bezdôvodné obohatenie“. Dovolací súd k uvedenému dodáva, že vo vzťahu k forme posudzovanej kúpnej zmluvy Občiansky zákonník nepredpisuje nijakú osobitnú formu, teda nemusí mať nevyhnutne písomnú formu.

11.9. Dovolací súd s ohľadom na vyššie uvedené konštatuje, že odvolací súd, v zhode so skutkovým stavom zisteným prvostupňovým súdom a jeho závermi (§ 387 ods. 1 a 2 CSP), v napadnutom rozhodnutí jasne a zrozumiteľne uviedol dôvody, na ktorých založil svoje rozhodnutie, rovnako tak sa zaoberal najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviedol dostatočným spôsobom dôvody pre potvrdenie prvostupňového rozsudku.

11.10. Pokiaľ dovolateľ vytýkal odvolaciemu súdu aj nesprávne právne posúdenie veci (bod 11 in fine a 11.7.), dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že pri posudzovaní, či došlo postupom odvolacieho súdu k porušeniu práva dovolateľa na spravodlivý proces, sa nemôže zaoberať vecnou správnosťou právnych záverov v ňom obsiahnutých.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP

12. Žalobca podal dovolanie aj podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, namietajúc, že súdy nesprávne právne

vyriešili otázku: „Možno z právneho úkonu - listiny kúpnej zmluvy zo dňa 27.05.2015, ktorý uskutočnil žalovaný vyvodit', že nekonal vo vlastnom mene a na vlastný účet, ale menom splnomocniteľa, aj keby rozsah splnomocnenia na tento právny úkon dopadal?“ (bod 3.2.). K takto nastolenej otázke už na tomto mieste najvyšší súd konštatuje, že jej konštrukcia je neurčitá a nezrozumiteľná, má skutkovú a nie právnu povahu a na jej riešení odvolací súd ani nezaložil svoje rozhodnutie.

12.1. Podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

12.2. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

12.3. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP (podobne ako predchádzajúca právna úprava, pozn.) dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

12.4. V neposlednom rade dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Rovnako je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

12.5. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (nie skutkovú) hmotnoprávnej alebo procesnoprávnej povahy, ktorú odvolací súd riešil a na jej riešení založil svoje rozhodnutie. Otázka relevantná podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania.

12.6. K spôsobu, ktorým žalobca v danom prípade odôvodňuje prípustnosť dovolania, najvyšší súd uvádza, že rozhodnutiu všeobecného súdu v civilnom sporovom konaní spravidla predchádza riešenie celého radu procesnoprávných a hmotnoprávných otázok s rôznym významom pre rozhodnutie. Na podklade ich postupného riešenia civilný súd niektorým otázkam priznáva relevanciu, iné posudzuje ako bezvýznamné pre svoje rozhodnutie. Ako už dovolací súd uviedol, právna otázka relevantná podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP musí byť v dovolaní vymedzená jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom, ktorý dovolaciemu súdu umožňuje prijať záver o tom, konkrétne o ktorú otázku dovolateľovi ide a či vo vzťahu k nej je daná prípustnosť (a v prípade prípustnosti aj dôvodnosť) dovolania. Je potrebné si uvedomiť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, nie „ďalšie odvolanie“ (2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017). Dovolací súd nesmie byť vnímaný ako ďalší „odvolací súd“, resp. súd, ktorý by mohol a mal posúdiť všetko, čím sa zaoberali súdy oboch inštancií; nemôže preto posudzovať všetky otázky, ktoré pred ním riešili tieto súdy (inak by sa stieral rozdiel medzi prvoinštančným, odvolacím a dovolacím konaním). Dovolací súd už opakovane uviedol, že v súvislosti s posudzovaním prípustnosti dovolania nie je oprávnený a ani povinný zakladať svoje úvahy na domnienkach alebo predpokladoch o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli pri svojej argumentácii, že ide o právnu otázku, dosiaľ dovolacím súdom neriešenú (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP). Najvyšší súd opakovane zdôrazňuje, že sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. b/ CSP (m. m. 3Cdo/28/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/50/2017, 8Cdo/78/2017).

12.7. Odvolací súd založil svoje rozhodnutie na vyššie uvedených záveroch (bod 11.8.), pričom z vykonaných dôkazov mali nižšie súdy dostatočne preukázané, že v súvislosti so spornou kúpnu zmluvou boli splnené všetky podstatné zákonné náležitosti kúpnej zmluvy, vyplývajúce z ustanovenia § 588 OZ. Nebolo preto v okolnostiach posudzovanej veci nevyhnutné vychádzať výlučne z písomne uzavretej kúpnej zmluvy z 27. mája 2015, (iba) na vade ktorej - jej podpisu - založil žalobca celú žalobnú, odvolaciu a dovolaciu argumentáciu. Možno preto uzavrieť, že takto žalobcom položená otázka jednak nepredstavovala krucálny právny záver odvolacieho súdu, na ktorom založil svoje rozhodnutie -

nebola teda pre jeho právne závery otázkou podstatnou - a jednak žalobca v podstate namietal správnosť skutkových zistení súdov v procese dokazovania a jeho hodnotenia. Inak povedané, v tomto prípade žalobca fakticky namietal, že odvolací súd nevyhodnotil správne predložený listinný dôkaz (písomnú kúpnu zmluvu) súvisiaci s podpisom na strane predávajúcej. Nižšie súdy však na základe iných dôkazov dospeli k záveru, že kúpna zmluva (aj keby nebola v písomnej forme, pozn.) bola uzavretá zákonom predpokladaným spôsobom. Nesprávne zistenie skutkového stavu, či hodnotenie dôkazov v zásade nezakladá prípustnosť dovolania a nie je ani relevantným dovolacím dôvodom. Dovolací súd nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, lebo je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

12.8. Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP z hľadiska jeho prípustnosti neobstoí.

12.9. V neposlednom rade najvyšší súd dodáva, že žalobcom vymedzená otázka (bod 12 in fine) v kontexte dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP nebola ani vymedzená jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom.

13. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. c/ a f/ CSP.

14. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.